

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBOS 2007 M. I PUSMEČIO VEIKLOS ATASKAITA

ADMINISTRAVIMAS

STRUKTŪRA

Siekiant didinti veiklos efektyvumą, operatyvumą, atskirti ir specializuoti padalinių funkcijas, 2007 metų pirmąjį pusmetį buvo tęsiamas vidaus valdymo sistemos pertvarkymas, t. y. reorganizuota Operatyvinės veiklos valdyba, įsteigiant dvi savarankiškas valdybas. Taip pat padidinti baudžiamojo persekiojimo, korupcijos prevencijos ir įstaigos vidaus administravimo pajėgumai.

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) struktūrą sudaro Administravimo, Pirmoji, Antroji, Korupcijos prevencijos valdybos, 5 teritoriniai padaliniai (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio valdybos), Finansų, Planavimo, Saugumo, Viešųjų ryšių ir Vidaus audito skyriai.

PERSONALAS

2007 metų pirmojo pusmečio pabaigoje STT dirbo 219 darbuotojų, iš jų 195 statutiniai valstybės tarnautojai, 24 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

Kvalifikacija

Darbuotojų kvalifikacija pagal įgytą išsilavinimą:

- 3 (1 proc.) turi mokslinius laipsnius;
- 193 (88 proc.) – aukštąjį universitetinį išsilavinimą;
- 15 (7 proc.) – aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą;
- 8 (4 proc.) – vidurinį išsilavinimą.

Mokymai

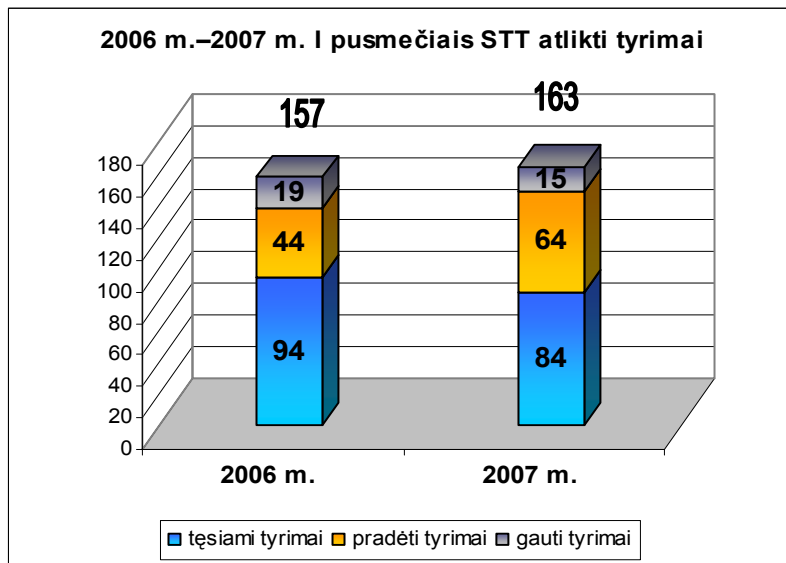
2007 metų pirmąjį pusmetį STT darbuotojai kėlė kvalifikaciją įvairiuose renginiuose (kursuose, seminaruose ir pan.). 126 STT darbuotojai dalyvavo kvalifikacijos tobulinimo renginiuose Lietuvoje.

Užsienio valstybėse organizuotuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose kvalifikaciją kėlė 35 STT darbuotojai.

BAUDŽIAMASIS PERSEKIOJIMAS

Atlikti ikiteisminiai tyrimai

2007 metų pirmąjį pusmetį STT padaliniai tyrė 163 baudžiamąsias bylas, iš jų 84 STT padaliniai turėjo metų pradžioje, 64 pradėjo 2007 metais ir 15 gavo iš kitų ikiteisminio tyrimo įstaigų.

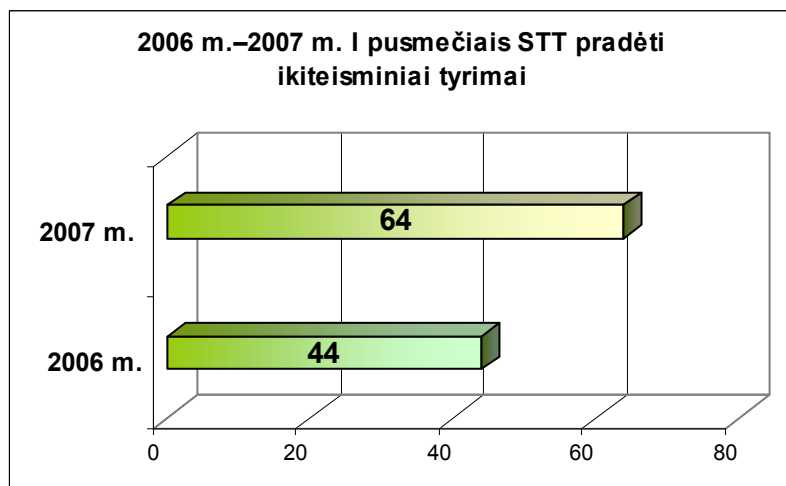

Pradėti ikiteisminiai tyrimai

2007 metų pirmąjį pusmetį STT pradėjo 64 ikiteisminius tyrimus, t. y. apie 45 proc. daugiau negu praėjusiais metais. 2006 metų pirmąjį pusmetį STT pradėjo 44 ikiteisminius tyrimus.

Iš 2007 metų pirmąjį pusmetį pradėtų ikiteisminių tyrimų:

- 31 tyrimas (48 proc.) pradėtas – gavus skundą, pareiškimą ar pranešimą apie nusikalstamą veiką;
- 33 tyrimai (52 proc.) – STT pareigūnams nustačius nusikalstamos veikos požymius.

Gauti ikiteisminiai tyrimai

2007 metų pirmąjį pusmetį iš kitų ikiteisminio tyrimo įstaigų prokuroro pavedimu STT tyrimui atlikti gavo 15 ikiteisminių tyrimų.

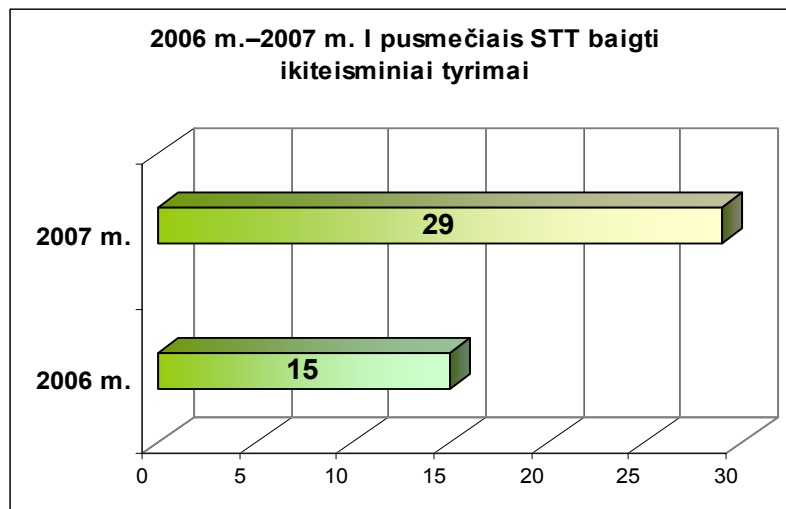
2006 metų pirmąjį pusmetį iš kitų ikiteisminio tyrimo įstaigų prokuroro pavedimu STT tyrimui atlikti buvo gauta 19 ikiteisminių tyrimų.

Baigti ikiteisminiai tyrimai

Ikiteisminiai tyrimai baigti surašant kaltinamąjį aktą, pareiškimu dėl proceso užbaigimo teismo baudžiamuoju įsakymu arba pareiškimu dėl bylos nagrinėjimo pagreitinto proceso tvarka.

2007 metų pirmąjį pusmetį kaltinamojo akto surašymu, pareiškimu dėl proceso užbaigimo teismo baudžiamuoju įsakymu ar pareiškimu dėl bylos nagrinėjimo pagreitinoto proceso tvarka buvo baigti 29 ikiteisminiai tyrimai, iš jų:

- 18 ikiteisminių tyrimų baigti surašant kaltinamąjį aktą;
- 2 ikiteisminiai tyrimai baigti pareiškimu dėl proceso užbaigimo teismo baudžiamuoju įsakymu;
- 9 – pareiškimu dėl bylos nagrinėjimo pagreitinoto proceso tvarka.

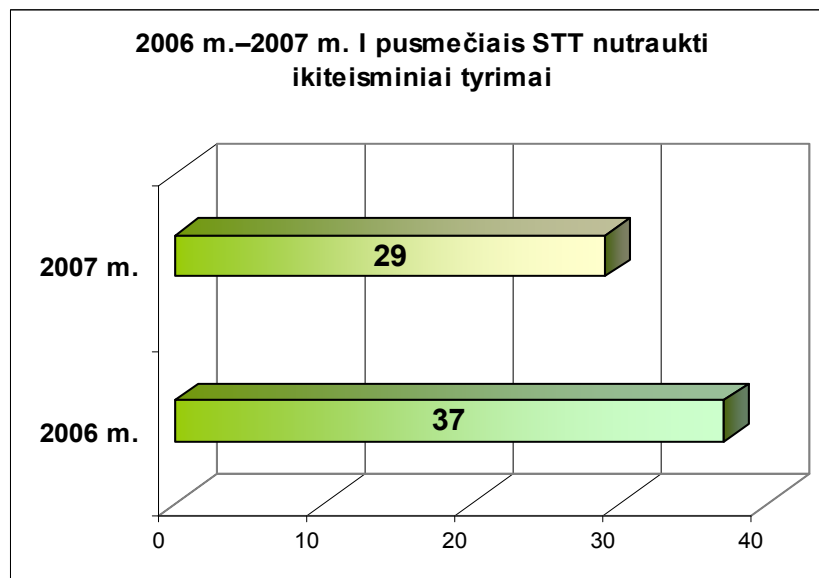

Palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, 2007 metais baigtų ikiteisminių tyrimų padaugėjo 93 proc.

Nutraukti ikiteisminiai tyrimai

2007 metų pirmąjį pusmetį buvo nutraukti 29 ikiteisminiai tyrimai, t. y. apie 21 proc. mažiau nei per tą patį praėjusių metų laikotarpį.

2006 metų pirmąjį pusmetį buvo nutraukti 37 ikiteisminiai tyrimai.

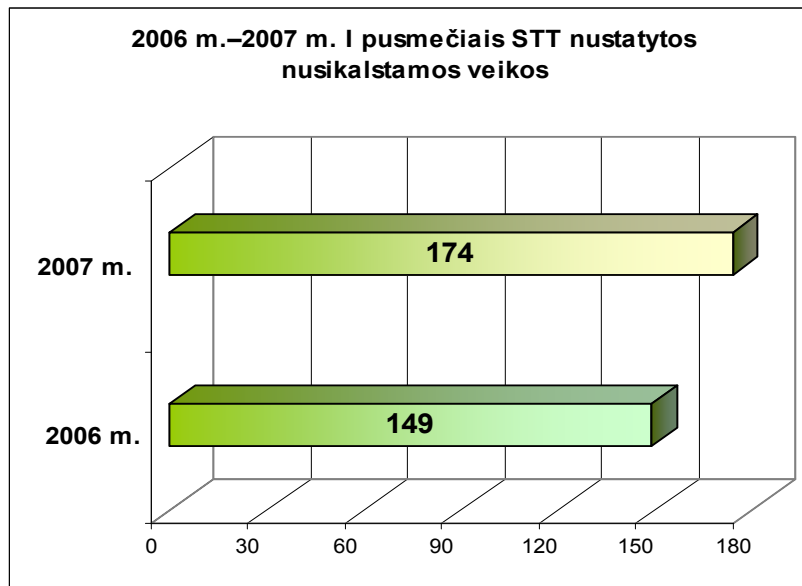

NUSTATYTOS KORUPCINIO POBŪDŽIO NUSIKALSTAMOS VEIKOS

2007 metų pirmąjį pusmetį STT pradėtuose ir atliekamuose ikiteisminiuose tyrimuose gauta duomenų dėl padarytų 174 korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, iš jų:

- 35 – dėl kyšininkavimo (BK 225 str.);
- 5 – dėl tarpininko kyšininkavimo (BK 226 str.);
- 33 – dėl papirkimo (BK 227 str.);
- 48 – dėl piktnaudžiavimo (BK 228 str.);
- 1 – dėl neteisėto teisių į daiktą įregistravimo (BK 228¹ str.);
- 1 – dėl tarnybos pareigų neatlikimo (BK 229 str.);
- 51 – dėl kitų nusikalstamų veikų.

Per praėjusių metų pirmąjį pusmetį STT nustatė 149 nusikalstamas korupcinio pobūdžio veikas.

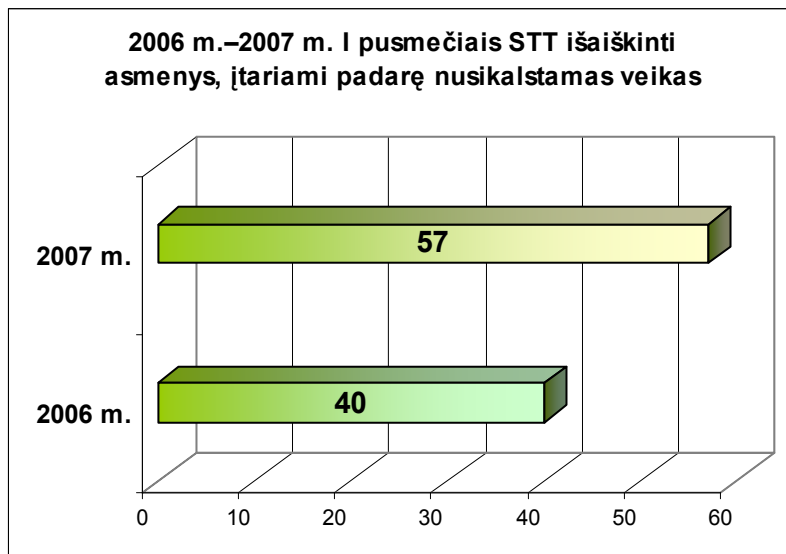
2007 metų pirmąjį pusmetį ikiteisminiuose tyrimuose (įskaitant ankstesniais metais pradėtus tyrimus), baigtuose surašant kaltinamąjį aktą, pareiškimu dėl proceso užbaigimo teismo baudžiamuoju įsakymu arba pareiškimu dėl bylos nagrinėjimo pagreitinoto proceso tvarka, nustatyta 112 nusikalstamų veikų, iš jų:

- 11 – dėl kyšininkavimo (BK 225 str.);
- 33 – dėl papirkimo (BK 227 str.);
- 28 – dėl piktnaudžiavimo (BK 228 str.);
- 40 – dėl kitų nusikalstamų veikų.

PAREIŠTI ĮTARIMAI

2007 metų pirmąjį pusmetį STT pareiškė įtarimus 57 asmenims, iš jų 15 valstybės tarnautojų ir pareigūnų, 40 kitų asmenų, 2 juridiniams asmenims.

2006 metų pirmąjį pusmetį STT pareiškė įtarimus 40 asmenų, iš jų 24 valstybės tarnautojams ir pareigūnams, 15 kitų asmenų ir 1 juridiniam asmeniui.

Palyginti su praėjusiais metais, STT išaiškino 40 proc. daugiau asmenų, padariusių korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas.

NUTEISTI IR IŠTEISINTI ASMENYS

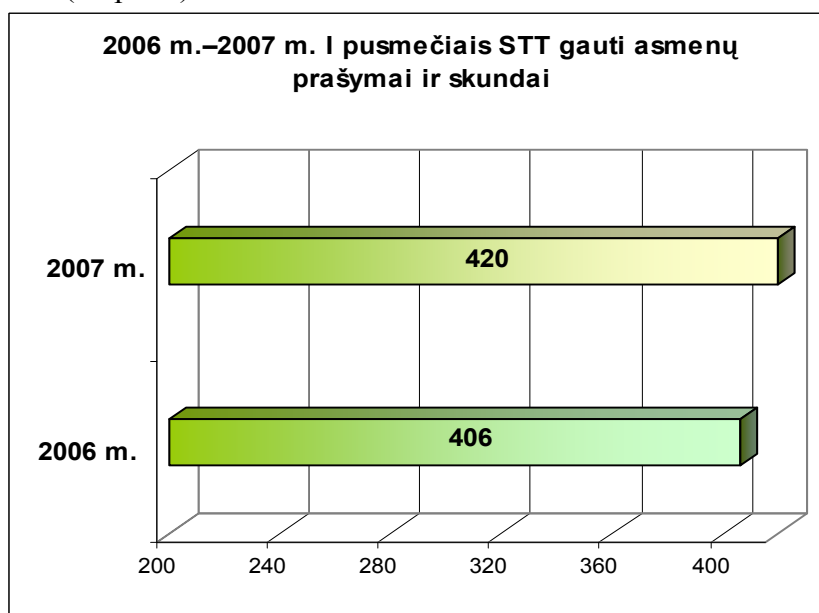
Turimais duomenimis, 2007 metais baudžiamosiose bylose, kuriose ikiteismini tyrimą atliko STT, nuteisti 37 asmenys, 3 asmenys išteisinti.

2006 metais baudžiamosiose bylose, kuriose ikiteismini tyrimą atliko STT, nuteista 50 asmenų, 6 asmenys išteisinti.

ASMENŲ SKUNDŲ, PRANEŠIMŲ TYRIMAS

2007 metų pirmąjį pusmetį STT padaliniai gavo 420 asmenų skundų, pranešimų, iš jų 106 anoniminius (25,2 proc.), apie viešojo administravimo subjekto veiksmams, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens teisių ir teisėtų interesų pažeidimą, kurie buvo nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka. Taip pat tyrė 33 asmenų skundus, pranešimus, gautus 2006 metais.

2006 metų pirmąjį pusmetį STT padaliniai gavo 406 asmenų skundus, pranešimus, iš jų 78 anoniminius (19 proc.)

2007 metų pirmąjį pusmetį STT padaliniai:

- priėmė administracinius sprendimus, t. y. atliko privalomus veiksmus išnagrinėję 362 asmenų skundus, pranešimus apie galimai padarytą asmens teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priėmė sprendimus (parengtas atsakymas pareiškėjui);

- 60 skundų, pranešimų perdavė kitoms institucijoms pagal kompetenciją, t. y. tais atvejais, kai STT neturėjo įgaliojimų priimti administracinės procedūros sprendimą dėl skunde išdėstyto klausimo, skundas perduotas viešojo administravimo subjektui, turinčiam reikiamus įgaliojimus;

- įstatymo nustatytais pagrindais 15 pareiškimų gražino pareiškėjams nenagrinėtus, t. y. tais atvejais, kai STT arba teismas jau yra priėmęs administracinės procedūros sprendimą tuo pat klausimu ir asmuo nepateikė naujų faktinių duomenų, leidžiančių ginčyti sprendimą;

- asmenų prašymų ir skundų pagrindu pradėjo 7 ikiteisminius tyrimus.

Apibendrinant veiklą baudžiamojo persekiojimo srityje galima teigti, kad STT veikla baudžiamojo persekiojimo srityje aktyvėja.

KORUPCIJOS PREVENCIJA

Korupcijos rizikos analizė

Per 2007 metų pirmąjį pusmetį gauta 10 išvadų dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės:

- viešosios įstaigos Lietuvos verslo paramos agentūros;
- viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros;
- Teisingumo ministerijos (4 išvados);
- Krašto apsaugos ministerijos;
- Elektrėnų savivaldybės;
- Šilalės rajono savivaldybės;
- Panevėžio valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos.

Įvertinus šių įstaigų išvadas dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės, priimti:

- sprendimai atlikti korupcijos rizikos analizę viešojoje įstaigoje Lietuvos verslo paramos agentūroje;
- sprendimai neatlikti korupcijos rizikos analizės viešojoje įstaigoje Centrinėje projektų valdymo agentūroje, Teisingumo ministerijoje, Elektrėnų savivaldybėje.

2007 metų pirmąjį pusmetį atliktos 4 korupcijos rizikos analizės:

- Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (VRM) ir jai pavaldžių institucijų veiklos srityse;
- Vilniaus miesto savivaldybės Miesto plėtros departamente;
- Utenos apskrities viršininko administracijoje;
- Šiaulių rajono savivaldybėje.

Korupcijos rizikos analizėse pateikta 137 rekomendacinio pobūdžio pastabos ir pasiūlymai.

Pavyzdžiui: Vilniaus miesto savivaldybei pateikta motyvuota korupcijos rizikos analizės išvada, atkreiptas dėmesys į veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė:

- statybos leidimų išdavimo reglamentavimą;
- sprendimų, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo, sritis (nėra sukonkretinta detaliojo planavimo veiklos kontrolė, taip pat nėra tinkamai reglamentuota valstybės tarnautojų, turinčių teisę pasirašyti teritorijų planavimo dokumentus, įvertinti ir pritarti projektavimo sąlygoms, veikla, apsiribojant tik bendriausiu

funkcijų reglamentavimu struktūrinių padalinių nuostatuose, siūloma šalinti šias teisės aktų įgyvendinimo spragas);

- Miesto plėtros departamento (MPD) valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiklos bei atsakomybės reglamentavimą (teikiamos rekomendacijos tobulinti Savivaldybės MPD, jo padalinių nuostatus, valstybės tarnautojų bei darbuotojų pareigybių aprašymus);

- į kolegialius sprendimus priimančių organų veiklos reglamentavimą (antikorupciniu požiūriu išnagrinėti Žemės sklypų tvarkymo ir planavimo komisijos nuostatai bei Antikorupcijos komisijos nuostatai);

- į piliečių ir kitų asmenų aptarnavimo tvarką savivaldybėje (antikorupciniu požiūriu išnagrinėtas savivaldybės veiklos dokumentų valdymo ir interesantų aptarnavimo reglamentas, akcentuota, kad šiame reglamente įtvirtinto aptarnavimo pagal „vieno langelio“ principą įgyvendinimas nėra užtikrinamas tinkamai).

Įvertintas Korupcijos prevencijos įstatymo 5 straipsnio 1–8 dalyse numatytų korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimas savivaldybėje, pateiktos pastabos ir pasiūlymai tobulinti šių priemonių vykdymą.

Parengtoje VRM ir jai pavaldžių įstaigų veiklos korupcijos rizikos analizėje:

- įvertintas korupcijos prevencijos politikos vykdymas VRM ir jai pavaldžiose įstaigose;

- atlikta korupcijos prevencijos priemonių, numatytų Korupcijos prevencijos įstatymo 5 straipsnio 1–8 dalyse, įgyvendinimo 2004–2006 metais lyginamoji analizė;

- pateiktos pastabos: kaip tobulinti korupcijos prevencijos priemonių vykdymą;

- antikorupciniu požiūriu analizuota policijos sistemos įstaigų vykdoma saugaus eismo priežiūros funkcija;

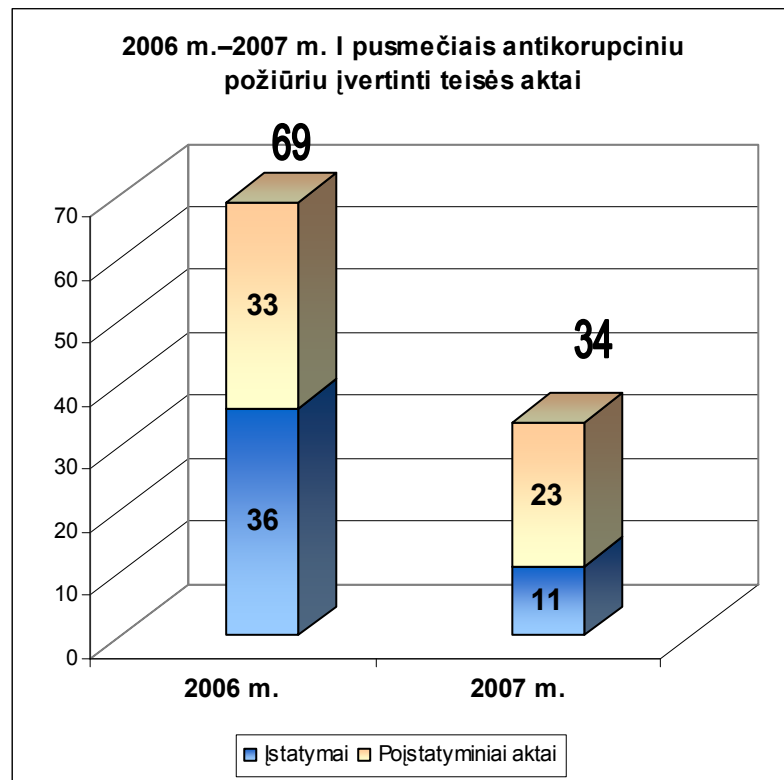
- atkreiptas dėmesys į galimas korupcijos pasireiškimo prielaidas Kelių eismo taisyklių administracinių teisės pažeidimo įforminimo (protokolo surašymo) metu, pasirengimo nagrinėti administracinio teisės pažeidimo bylą bei jos nagrinėjimo metu; teisėtumo užtikrinimo, taikant nuobaudas už Kelių eismo taisyklių administracinės teisės pažeidimus, kontrolę eismo priežiūros srityje.

Korupcijos rizikos skyriaus darbuotojai nuolat teikia metodinę pagalbą valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojams dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir kitų korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo. 2007 m. pirmąjį pusmetį surengti 4 seminarai korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tema Žemės ūkio ministerijos bei jai pavaldžių įstaigų tarnautojams ir Marijampolės savivaldybės tarnautojams, Tauragės bei Klaipėdos apskrities viršininko administracijos darbuotojams, du kartus teiktos metodinės konsultacijos šia tema Finansų ministerijos tarnautojams ir VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros darbuotojams.

2006 metų pirmąjį pusmetį atliktos 2 korupcijos rizikos analizės.

Antikorupcinis teisės aktų vertinimas

2007 metų pirmąjį pusmetį STT atliko 34 teisės aktų ar jų projektų antikorupcinį vertinimą, iš jų 11 įstatymų, 11 poįstatyminių teisės aktų, 12 žinybinių teisės aktų.

2007 metų pirmąjį pusmetį STT gavo ir atliko 34 teisės aktų ar jų projektų antikorupcinį vertinimą, t. y. apie 50 proc. mažiau nei per tą patį laikotarpį 2006 m. Darytina prielaida, kad teisės aktų leidėjai rengia antikorupciniu požiūriu kokybiškesnius teisės aktų projektus, kurie nekelia abejonių subjektams, įvardytiems Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje, turintiems iniciatyvos teisę teikti STT siūlymus įvertinti teisės aktus ar jų projektus antikorupciniu požiūriu. Taip pat pastebima tendencija, kad kai kurios institucijos (pavyzdžiui, Sveikatos apsaugos ministerija) įsteigė specializuotus skyrius, kurie pradėjo vykdyti Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje numatytas pareigas, t. y. vertinti antikorupciniu požiūriu institucijos teisės aktus ir jų projektus.

2007 metų pirmąjį pusmetį šie teisės aktų ar jų projektų antikorupciniai vertinimai buvo sudėtingiausi:

- STT, gavusi informaciją, kad galiojantys teisės aktai nepakankamai reglamentuoja statinių statybą saugomose teritorijose, savo iniciatyva atliko Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. 63-1188) 9 straipsnio 2 dalies 8 punkto nuostatų taikymo antikorupcinį vertinimą. Nustatyta, kad įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais nereglementuotas Saugomų teritorijų įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 8 punkto nuostatų įgyvendinimas, kadangi galimybė taikyti minėtas nuostatas dėl statinių, nesusijusių su draustinio steigimo tikslais, statymo saugomose teritorijose siejama su papildomų sąlygų įvykdymu (pavyzdžiui, būtina nustatyti, kad draustinio teritorijoje buvo sodyba, t. y. gyvenamosios paskirties pastatas su priklausiniais), esama situacija sudaro sąlygas nepagrįstoms statinių, neatitinkančių saugomų teritorijų steigimo tikslų, statyboms.

Išanalizavus Saugomų teritorijų įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 8 punkto nuostatų įgyvendinimo praktiką, konstatuota, kad išlikusių buvusių sodybų statinių ir (ar) sodų liekanų faktui saugomose teritorijose nustatyti savivaldybių administracijų direktorių įsakymais sudaromos komisijos, kurių nariais skiriami valstybės ir savivaldybių institucijų atstovai. Atkreiptinas dėmesys, kad teisės aktai nereglamentuoja tokių komisijų teisinių

veiklos pagrindų ir principų, kaip išlikusių buvusių sodybų statinių ir (ar) sodų liekanų faktą nustatyti saugomose teritorijose, todėl esama situacija sudaro galimybę nepagrįstai komisijų veiklai (diskrecija) ir piktnaudžiavimams. Minėtas vertinimas pateiktas Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijai ir pasiūlyta apsvarstyti galimybę inicijuoti Saugomų teritorijų įstatymo įgyvendinamąjį teisės aktą.

- Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijos siūlymu atliktas Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 2, 4, 11 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XP-2090(2) (toliau – Projektas), kuriuo siūloma sudaryti teisinės prielaidas miestų miškų privatizavimui, antikorupcinis vertinimas.

Projekte siūlomo įstatymo įgyvendinimas susijęs su Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimu, todėl siekiant išvengti Miškų įstatymo ir Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo nuostatų kolizijos ir taikymo dviprasmiškumą, Lietuvos Respublikos Seimui pasiūlyta parengti Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 3 punkto pakeitimo įstatymo projektą, o minėtų teisės aktų projektus svarstyti kartu. Atsižvelgiant į tai, kad minėtuose teisės aktų projektuose siūlomi įstatymų pakeitimai pakeis sąlygas į nuosavybės teisių atkūrimą, siūlyta apsvarstyti, ar tokia situacija nepažeis Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (Žin., 1992, Nr. 33-1014) įtvirtinto asmenų lygiateisiškumo principo.

Kadangi Projekte siūlomų įstatymo pakeitimų įgyvendinimas susijęs su specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų rengimu ir priėmimu, pakartotinai atkreiptas dėmesys į STT 2007 m. kovo 7 d. atliktą teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų antikorupcinį vertinimą, kuriame nustatyta, kad dalis teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų sudaro sąlygas korupcijai. Minėtas STT antikorupcinis vertinimas nebuvo išnagrinėtas, taip pat atitinkamai nebuvo tikslinti teritorijų planavimą reglamentuojantys teisės aktai, todėl sąlygos korupcijai pasireikšti rengiant teritorijų planavimo dokumentus nepanaikintos. Siekiant užtikrinti skaidrų įstatymo nuostatų įgyvendinimą, Projekte pasiūlyta nustatyti su Projektu siūlomų nuostatų įgyvendinimu susijusius papildomus kriterijus.

- STT, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2007 m. balandžio 13 d. sprendimo Nr. 1521 „Dėl nepriklausomo Lietuvos Respublikos atominės elektrinės įstatymo projekto Nr. XP-2144 ekspertinio vertinimo“ 3 punktą, atliko Lietuvos Respublikos atominės elektrinės įstatymo projekto Nr. XP-2144 antikorupcinį vertinimą.

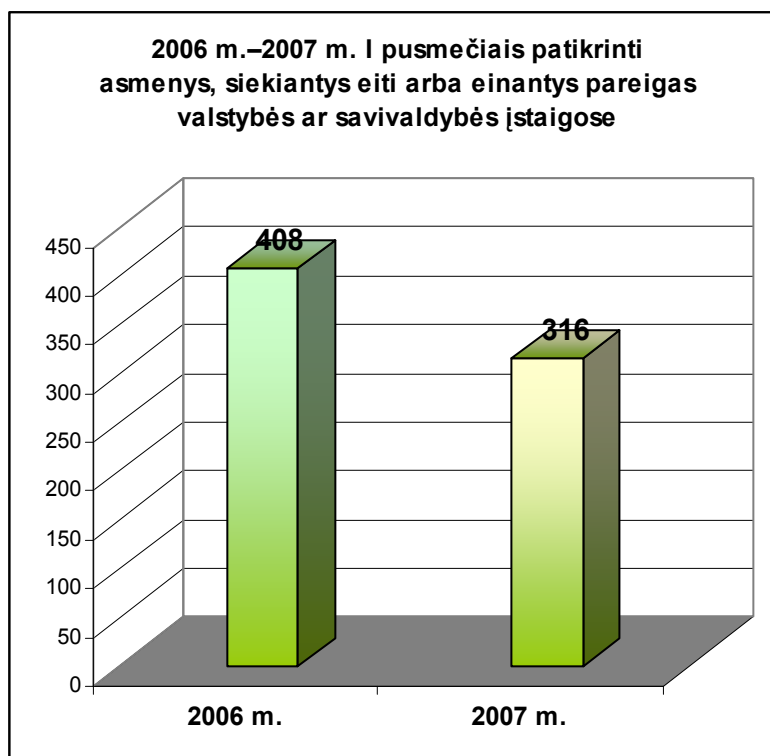
STT atliktame antikorupciniame vertinime akcentuota, kad įstatymo projekto nuostatos gali sudaryti nevienodas sąlygas asmenims, norintiems investuoti į naujos atominės elektrinės statybą ir eksploatavimą. Taip pat antikorupciniame vertinime buvo pažymėta, kad įstatymo projekte nėra išaiškinta „specialiųjų saugumo priemonių“ sąvoka, neišsamiai reglamentuoti visuomenės informavimo bei antrinių įmonių steigimo ir kontrolės klausimai, nenumatytos biudžeto lėšos, skirtos atlyginti asmenims, kurių žemė bus paimama visuomenės poreikiams, statant naują atominę elektrinę.

Duomenys apie tikrinamus asmenis, siekiančius eiti arba einančius pareigas valstybės ar savivaldybės įstaigose

2007 metų pirmąjį pusmetį gauti 325 prašymai dėl informacijos pateikimo apie tikrinamuosius asmenis. Surinkta ir pateikta informacija apie 316 asmenų, kurie siekė eiti pareigas valstybės įstaigoje.

- STT pagal gautus prašymus pateikė objektyvią informaciją apie tikrinamuosius asmenis:
- Muitinės departamentui – dėl 148 asmenų;
- Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai – dėl 135 asmenų;

- Lietuvos Respublikos Vyriausybei – dėl 1 asmens;
- Panevėžio m. savivaldybei – dėl 20 asmenų;
- ministerijoms (Vidaus reikalų – dėl 7 asmenų, Teisingumo – dėl 1 asmens, Ūkio – dėl 1 asmens);
- kitoms įstaigoms (Generalinei prokuratūrai – dėl 1 asmens, Generalinei miškų urėdijai – dėl 1 asmens, Valstybės turto fondui – dėl 1 asmens).

2006 metų pirmąjį pusmetį patikrinti 408 asmenys, siekiantys eiti arba einantys pareigas valstybės ar savivaldybės įstaigose, dėl jų nepriekaištingos reputacijos.

Korupcijos rizikos skyriaus darbuotojai atliko Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programos (toliau – Programa) priemonių plano 2006 metais įgyvendinimo apibendrinimą, kuris buvo pristatytas Tarpžinybinei komisijai kovai su korupcija koordinuoti (toliau – Komisija). Taip pat Komisijai buvo pateiktos esminės Programos vykdymo problemos ir pateikti pasiūlymai dėl Programos priemonių plano rengimo, įgyvendinimo bei kontrolės mechanizmo tobulinimo. Atsižvelgiant į STT pastabas bei rekomendacijas, buvo pasiūlyta ministerijoms ir kitoms institucijoms, kurios vykdo Programos priemones, griežčiau kontroliuoti jų įgyvendinimą ir pateikti pasiūlymus dėl Programos priemonių plano atnaujinimo.

VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR ŠVIETIMAS

STT, siekdama formuoti visuotinį nepakantumą korupcijai, įtikinti visuomenę korupcijos keliama grėsme, skatinti nesitaikstyti ir aktyviai su ja kovoti, vykdė veiklą šiomis kryptimis: valstybės tarnautojų antikorupcinis švietimas, antikorupcinis švietimas bendrojo lavinimo ir aukštosiose mokyklose ir kita veikla.

Valstybės tarnautojų antikorupcinis švietimas

Per 2007 m. pirmąjį pusmetį STT surengė antikorupcinius seminarus ir mokymus:

- Respublikinėje eismo priežiūros tarnyboje (3 seminarai);
- Plungės r. eismo priežiūros tarnyboje (mokymai);
- Panevėžio miesto ligonių kasos valstybės tarnautojams (seminaras);
- Vidaus reikalų ministerijoje (4 seminarai).

Išnagrinėta VŠĮ Lietuvos viešojo administravimo instituto parengta bandomoji antikorupcinio švietimo programa savivaldybių administracijų ir kitų savivaldybių administravimo subjektų valstybės tarnautojams bei darbuotojams, bendruomenių nariams. Pasiūlymai dėl programos tobulinimo bus pateikti VŠĮ Lietuvos viešojo administravimo institutui.

Siekiant nustatyti konkretnę antikorupcinių paskaitų ir seminarų poreikį, parengta ir išplatinta anketa visų ministerijų darbuotojams, atsakingiems už antikorupcinių priemonių įgyvendinimą institucijoje.

Antikorupcinis švietimas bendrojo lavinimo ir aukštosiose mokyklose

Vykdam Nacionalinės kovos su korupcija programos nuostatas ir siekiant diegti antikorupcinio švietimo programas mokyklose buvo organizuoti dalykiniai susitikimai:

- Elektrėnų r. savivaldybės Švietimo skyriuje;
- Širvintų r. savivaldybės Švietimo skyriuje;
- Švenčionių r. savivaldybės Švietimo skyriuje;
- Trakų r. savivaldybės Švietimo skyriuje.

Šių susitikimų metu švietimo skyrių vadovai buvo supažindinti su integruoto antikorupcinio švietimo programomis ir šių programų diegimo galimybėmis.

Parengtas išplėstinis bakalauro ir magistro darbų antikorupcijos temų sąrašas. Šios temos pasiūlytos Vytauto Didžiojo, Šiaulių, Klaipėdos universitetų studentams.

Kita veikla

Parengtas ir išleistas STT 10 metų veiklos pristatymo leidinys. STT iniciatyva Lietuvos jaunimo organizacijų taryba parengė ir išleido papildomą leidinio „Po skėčiu“ numerį, skirtą korupcijos ir antikorupcinės politikos Lietuvoje ir užsienyje problemoms aptarti.

STT darbuotoja 2007 m. gegužės 14–15 d. skaitė pranešimą Varšuvoje, Lenkijos Respublikoje, vykusioje Baltijos jūros valstybių tarybos Demokratinė institucijų darbo grupės konferencijoje demokratijos ir žmogaus teisių tema. Viena konferencijos temų – „Antikorupcinis švietimas mokyklose“. Skaitytas pranešimas įtrauktas į šios konferencijos darbo grupės parengtą rekomendacijų sąrašą, pateiktą Baltijos jūros šalių ministrų tarybos 2007 m. birželio 11 d. sesijoje.

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Vystomojo bendradarbiavimo projektai

STT, įgyvendindama Lietuvos Respublikos vystomojo bendradarbiavimo 2006–2010 metų politikos nuostatas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 8 d. nutarimu Nr. 561, toliau ketina dalyvauti vystomojo bendradarbiavimo projektuose perduodant kovos su korupcija patirtį pereinamojo laikotarpio valstybėms – Moldovos Respublikai, Ukrainai, Armėnijos Respublikai, Azerbaidžano Respublikai, atsigauančiai po konfliktų valstybei – Irako Respublikai.

Moldovos Vyriausybės prašymu parengtas projektas „Seminaras korupcijos prevencijos ir baudžiamojo persekiojimo klausimais“, skirtas tolesniam Moldovos kovos su ekonominiais nusikaltimais ir korupcija centro kovos su korupcija administraciniais gebėjimams ugdyti. Šis projektas bus įgyvendintas liepos mėnesį. Parengta ir Lietuvos

Respublikos užsienio reikalų ministerijai pateikta paraiška dėl projekto „Mokomasis vizitas Lietuvos institucijose teisės aktų antikorupecinio vertinimo klausimais“. Projekta, kurio tikslas – ugdyti Moldovos ekspertų igūdžius antikorupecinio teisės aktų vertinimo srityje, numatoma igyvendinti spalio mėnesio pradžioje.

Parengta ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai pateikta paraiška dėl projekto „Geriausios kovos su korupcija praktikos perdavimas Irako Respublikai“, skirto supažindinti Irako pareigūnus su Lietuvos antikorupeciniu sektoriumi ir kovos su korupcija priemonėmis baudžiamojo persekiojimo, prevencijos ir švietimo srityse. Projekto igyvendinimas, numatytas II–IV ketvirtį, atidėtas.

Bendradarbiavimas su užsienio šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis

2007 m. I pusmetį buvo tęsiamas bendradarbiavimas su Latvijos korupcijos prevencijos ir kovos su korupcija biuru (toliau – KNAB). Atsakomųjų vizitų metu pasidalinta patirtimi operatyvinės veiklos, informacinių technologijų klausimais. Tęsiamas bendradarbiavimas su Lenkijos kovos su korupcija biuru. Per atsakomuosius vizitus aptarti klausimai bendradarbiavimo baudžiamojo persekiojimo srityje bei galimybės sudaryti abiejų institucijų bendradarbiavimo sutartį.

Plėtojant Europos antikorupecinį tinklą bendradarbiaujama su Austrijos vidaus reikalų ministerijos Vidaus tyrimų biuru, Latvijos KNAB bei kitų šalių atitinkamomis institucijomis. Atstovauta Lietuvos Respublikai Europos Sąjungos Tarybos Organizuoto nusikalstamumo tarpdisciplininėje darbo grupėje svarstant ir priimant Tarybos sprendimą „Dėl Europos Sąjungos kovos su korupcija kontaktinių punktų tinklo“.

Kartu su Latvijos KNAB organizuotas vienos iš darbo grupių *Antikorupecinių institucijų bendri standartai ir geroji patirtis*, kuriai pirmininkauja abi institucijos, susitikimas Vilniuje.

Dalyvauta Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO/OECD) antikorupecinio tinklo renginiuose, skirtuose kovos su korupcija geriausios praktikos sklaidai pereinamojo laikotarpio šalims (seminaras korupcijos kriminalizavimo klausimais Almatoje, Kazachstane, kovo 26–28 d.; Kazachstano antikorupecinio sektoriaus pažangos vertinimas pagal Stambulo antikorupecinį veiksmų planą gegužės 21–25 d. Almatoje).

STT darbuotojai dalyvavo OLAF bendradarbiaujančių institucijų viešųjų ryšių atstovų tinklo (OAFCN) susitikime bei Jungtinių Tautų Kovos su narkotikais ir nusikalstamumu biuro organizuotame tarptautiniame seminare „Techninė pagalba igyvendinant Jungtinių Tautų konvenciją prieš korupciją“, taip pat atstovavo Lietuvos Respublikai GRECO 32-ojo plenarinio posėdžio metu.

PASIŪLYMAI GERINTI VEIKLĄ

Pateikti STT parengti konkretūs teisės aktų projektai dėl pakeitimų, kurie sudarytų sąlygas efektyvesnei kovai su korupcija ir pagerintų STT vidaus administravimą:

- *Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 5, 6, 8, 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo 9¹ straipsniu įstatymo projektas*

Korupcijos prevencijos įstatymo 5 straipsnio 4 punkte numatytos priemonės pavadinimas tikslinamas, jį keičiant iš „informacijos apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas valstybės ar savivaldybės įstaigoje, pateikimas“ į „informacijos apie asmenį, kurį rengiamasi skirti ar kuris yra paskirtas į pareigas, pateikimas“. Atitinkamai įstatymo 9 straipsnyje tikslinamos ir keičiamos kitos šią korupcijos prevencijos priemonę apibrėžiančios nuostatos. Pakeitimais siekiama didinti įstatymo nuostatų veiksmingumą, užtikrinti informacijos apie asmenį pateikimą laiku ir supaprastinti procedūrą, ją padaryti sklandesnę. Įstatymo 6 straipsnio pakeitimo tikslas – padidinti korupcijos rizikos analizės

kaip korupcijos prevencijos priemonės ir korupcijos prevencijos principų įgyvendinimo efektyvumą. Atsižvelgiant į šios korupcijos prevencijos priemonės praktinio įgyvendinimo problemas, įstatymo projekte siūloma papildyti straipsnį nauja 8 dalimi, nustatančia, kad STT atlikus korupcijos rizikos analizę valstybės ar savivaldybės įstaiga korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimą atlieka praėjus trejų metų laikotarpiui. Taip būtų užtikrintas grįžtamasis ryšys, didėtų valstybės ir savivaldybių įstaigų vadovų motyvacija ir gerėtų korupcijos prevencija. Įstatymo 8 straipsnio pakeitimu siūloma diegti privalomą teisės aktų projektų antikorpucinių vertinimą, kurį atliktų jo rengėjas. Tokia naujovė teigiamai paveiktų esamą situaciją, kadangi teisės aktų rengėjai būtų įpareigoti bet kokių atveju vertinti rengiamą teisės aktą antikorpuciniu požiūriu. Šiuo pakeitimu siūloma galiojančių teisės aktų antikorpucinių vertinimą inicijuoti galinčioms institucijoms kreiptis į STT dėl tokio vertinimo teikiant tik motyvuotus prašymus. Taip pat šio įstatymo pakeitimu siekiama panaikinti galimybę STT atlikti teisės aktų ar jų projektų antikorpucinių vertinimą ministro siūlymu, nes nėra tikslinga antikorpuciniu požiūriu vertinti visų ministerijų, joms pavaldžių institucijų rengiamų teisės aktų projektų. Be to, numačius pareigą teisės akto rengėjui projektą antikorpuciniu požiūriu vertinti pačiam, netikslinga palikti galimybę ministrui kreiptis į STT dėl teisės akto projekto antikorpucinio vertinimo. Įstatymo 8 straipsnio pakeitimu numatoma, kad STT atliktas galiojančio teisės akto antikorpucinis įvertinimas turėtų realią naudą – į jį turėtų atsižvelgti tokį teisės aktą priėmusi institucija, atitinkamai pataisydama šį teisės aktą, arba, jei manytų esant netikslinga tai daryti, – argumentuoti, kodėl į galiojančio teisės akto antikorpucinį vertinimą neatsižvelgiama. Korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnio pakeitimais tobulinama galiojanti informacijos apie asmenį, kurį rengiamasi skirti, ar kuris yra paskirtas į pareigas, tvarka. Įstatymo projekte numatoma Korupcijos prevencijos įstatymą papildyti 9¹ straipsniu, kuriame būtų nustatyti atvejai bei aiškūs kriterijai, kada ir kokią informaciją apie asmenį pateikus, asmuo būtų laikomas visiškai netinkamu pareigoms ir jo nebūtų galima skirti į pareigas, į kurias jis pretenduoja, taip pat nustatyti kiti atvejai, kada asmuo, skiriantis į pareigas, gali savo nuožiūra nuspręsti, ar asmuo dėl pateiktos informacijos netinkamas skirti į pareigas. Be to, numatoma galimybė, kad vertinant pateiktą informaciją būtų atsižvelgiama ir į kitas svarbias aplinkybes.

▪ *Lietuvos Respublikos valstybės registru įstatymo 12 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas*

Siekiama nustatyti, kad registro tvarkymo įstaiga netvarkytų priimtų užklausų ir perduotų registro duomenų apskaitos, kai registro duomenys teikiami operatyvinės veiklos subjektams, naudojantiems registro duomenis jiems pavestoms operatyvinėms funkcijoms atlikti, užtikrintų tinkamą teisėsaugos institucijų aprūpinimą informacija, operatyvinės veiklos konspiracijos ir konfidencialumo principų taikymą bei Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nuostatų įgyvendinimą.

▪ *Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. birželio 27 d. nutarimo Nr. IX-992 „Dėl Seimo politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento institucijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, Nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros ir savivaldybės institucijų valstybės tarnautojų suvienodintų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ priedėlio pakeitimo“ projektas*

Minėtame projekte siekiama nustatyti apmokėjimo tvarką ir sąlygas naujai pareigybei – STT direktoriaus patarėjui.

▪ *Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo papildymo 13¹ straipsniu ir 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas*

Šiame projekte siekiama reglamentuoti STT pareigūnų galimybę dirbti kitą darbą ir gauti už šį darbą atlyginimą. Projektas inicijuotas atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimą.
